

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Grip op de groep

Welkom op de www.gripopdegroep.nl, de site die u kan helpen bij het werken met groepen, met name in het onderwijs. Een negatieve groep zorgt voor ordeproblemen. Pesten, slechte prestaties van leerlingen, veel ruzies, slechte samenwerking tussen kinderen: het zijn allemaal consequenties van een negatieve groep. Wat kun je daaraan doen in de dagelijkse schoolpraktijk? Hoe krijg je als leerkracht grip op je groep?

Deze site biedt aanvullende materialen bij de volgende twee ThiemeMeulenhoff-boeken:

Grip op de groep (isbn 9789006951189)

In het JSW-boek 'Grip op de groep' wordt uitgebreid ingegaan op het groepsproces in een klas. Centraal staat hoe je als leerkracht via allerlei oefeningen een positieve groep kunt creëren en wat het effect hiervan is op het leef- en leerklimaat in de klas. In een positieve groep is de ordeproblematiek niet of nauwelijks aanwezig. De ordeproblematiek wordt in Grip op de groep specifiek benaderd vanuit het perspectief van de groepsdynamica.

Erratum: [Voorwoord Grip op de groep](#)

[Meer informatie en bestellen](#)

Bouwen aan je groep (isbn 9789006951219)

In het boek 'Bouwen aan je groep' wordt dieper ingegaan op de morele ontwikkeling van kinderen, het werken met groepen in de onderbouw, het voortgezet onderwijs, de borging in de organisatie, omgaan met groepen bij bewegingsonderwijs en op het schoolplein, leerkrachtgedrag en wat te doen als een groep al negatief is.

[Meer informatie en bestellen](#)

Op deze website kunt u het volgende vinden:

- Extra oefeningen voor het positief maken van groepen
- Leskaarten bewegingsonderwijs
- Oefeningen bij het (voor)leesboek 'Het skateboardsyndicaat'
- Tools voor het in kaart brengen van de groep
- Links naar interessante sites.

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Extra oefeningen voor het positief maken van groepen

Het boek ‘**Grip op de groep**’ staat vol met oefeningen en activiteiten voor het positief maken van groepen, waarmee een leerkracht direct aan de slag kan in de groep. Deze oefeningen zijn bedoeld voor aan het begin van een schooljaar. Ze kunnen ieder jaar herhaald worden en naar eigen believen worden aangepast of veranderd.

Toch blijkt er behoefte te zijn aan meer oefeningen. Bijvoorbeeld omdat leerkrachten niet dezelfde oefeningen met de groep willen doen als het voorgaande schooljaar, of omdat een leerkracht meer oefeningen rondom hetzelfde doel wil doen. Op deze website treft u extra oefeningen aan.

De oefeningen sluiten aan bij vier normen voor een positieve groep, zoals beschreven in paragraaf 5.5 ‘Welke waarden en normen’ in ‘**Grip op de groep**’. Bij iedere oefening staat het niveau (groep, leerjaar) aangegeven. U kunt de oefening eventueel naar eigen inzicht aanpassen.

Mocht u zelf een oefening ontwikkeld hebben, dan kunt u deze altijd mailen naar bo@thiememeulenhoff.nl (onder vermelding van ‘website Grip op de groep, Pabo’) zodat we deze (eventueel met enige aanpassingen) op de site kunnen plaatsen.

Oefeningen bij de norm Je veilig voelen

- [Paspoort](#) (gr. 5 t/m 8)
- [Voorbeeld-paspoort](#)
- [Presenteer je groep](#) (gr. 5 t/m 8)
- [Groepspresentatie](#) (gr. 7, 8 en VO)

Oefeningen bij de norm Respecteer elkaar

- [Spiegelen](#) (gr. 4 t/m 8)
- [Krant in beeld](#) (gr. 7, 8 en VO 1, 2)

Oefeningen bij de norm Positieve communicatie

- [Communikado](#) (gr. 7, 8 en brugklas)
- [Rondo positivo](#) (gr. 5 t/m 8)
- [De spreekbeurt van Joran](#) (gr. 5 t/m 8)

Oefeningen bij de norm Samenwerken en elkaar helpen

- [Woordenschat 2](#) (gr. 5 t/m 8)
- [Fantasiedier](#) (gr. 5, 6, 7)
- [Wiskunde - presenteer je oplossing](#) (gr. 7, 8 en VO 1, 2)

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Leskaarten bewegingsonderwijs

Hoofdstuk 6 ‘Vrijere situaties: van bewegingsonderwijs tot schoolplein en gangen’ van het boek ‘Bouwen aan je groep’ gaat over het gedrag van groepen in vrije situaties. In het boek staat hoe je de groep kunt beïnvloeden. Bewegingsonderwijs komt hierbij uitgebreid aan de orde. Koen van de Genugten en André Deunhouwer hebben hier onderzoek naar gedaan. Ze hebben speciale leskaarten ontwikkeld waarmee je de groep kunt beïnvloeden. Deze leskaarten zijn extra effectief als ze gebruikt worden in combinatie met oefeningen in de klas.

De leskaarten zijn ingedeeld naar opwarmers (geel), hoofdlessen en uitsmijters. Bij de leskaarten hoort de volgende algemene toelichting:

- [Algemene toelichting bij de leskaarten bewegingsonderwijs](#)

Leskaarten deel 1 Opwarmers (begin les)

- [Toelichting per leskaart deel 1 Opwarmers](#)
- [Leskaart 1 Bodyguards](#) (samenwerken)
- [Leskaart 2 Lopen op ritme](#) (rekening houden met elkaar)
- [Leskaart 3 Chinese muur](#) tikkertje (lichamelijk contact)
- [Leskaart 4 Kat vangt staart](#) (samenwerken)
- [Leskaart 5 Mieren tikkertje](#) (vertrouwen en lichamelijk contact)
- [Leskaart 6 Voorwerpen tikkertje](#) (expressie)

Leskaarten deel 2 Hoofdlessen

- [Toelichting per leskaart deel 2 Hoofdlessen](#)
- [Leskaart 7 Acrobatiek](#) (samenwerken en lichamelijk contact)
- [Leskaart 8 Estafette](#) (samenwerken)
- [Leskaart 9 Les in 4 vakken](#) (samenwerken)
- [Leskaart 10 Blind vertrouwen](#) (vertrouwen)
- [Leskaart 11 Ravijnen](#) (samenwerken)
- [Leskaart 12 Sportief basketbal](#) (regels en sportiviteit)
- [Leskaart 13 Stoeien](#) (lichamelijk contact)
- [Leskaart 14 Zelfverdediging](#) (-)

Leskaarten deel 3 Uitsmijters (einde van de les)

- [Toelichting per leskaart deel 3 Uitsmijters](#)
- [Leskaart 15 Grote mattenrace](#) (samenwerken)
- [Leskaart 16 Hollandse leeuwen](#) (lichamelijk contact en samenwerken)
- [Leskaart 17 Hulptikkertje](#) (samenwerken)
- [Leskaart 18 Muurklimmen](#) (samenwerken en lichamelijk contact)
- [Leskaart 19 Over de grens](#) (lichamelijk contact)

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Het skateboardsyndicaat - oefeningen

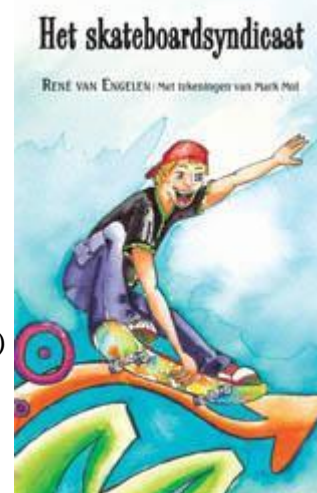
Het boek **Het skateboardsyndicaat** is een jeugdboek dat acht hoofdstukken heeft.

Het geeft kinderen inzicht in positieve en negatieve groepen, rollen in een groep en hoe je er mee om kunt gaan. Dit alles in de vorm van een spannend verhaal. U kunt de hoofdstukken als spiegelverhaal gebruiken. Bij ieder hoofdstuk is dan ook een oefening.

Het boek **Het skateboardsyndicaat** kunt u bestellen via www.boekscout.nl.

De oefeningen staan in volgorde van de hoofdstukken:

- [Skateboardsyndicaat-oefening 1](#) Verhuisd (je veilig voelen)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 2](#) Spoedoverleg (je veilig voelen)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 3](#) Teruggepakt! (je veilig voelen)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 4](#) Het skateboardsyndicaat (respecteer elkaar)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 5](#) Syndidinges (respecteer elkaar)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 6](#) Confrontatie (positieve communicatie)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 7](#) De wedstrijd (samenwerken)
- [Skateboardsyndicaat-oefening 8](#) Wissel! (-)

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Tools voor het in kaart brengen van de groep

Om een groep in beeld te brengen kunt u gebruik maken van diverse ‘tools’, hulpmiddelen. De vier tools die wij aanbieden, worden in de onderwijspraktijk gebruikt; de reacties zijn positief. Let wel, deze tools zijn geen genormeerde meetinstrumenten.

De noodzakelijke theorie bij de tools vindt u in de boeken ‘**Grip op de groep**’ en ‘**Bouwen aan je groep**’.

- [Checklist rolherkenning](#)
- [Quickscan positieve of negatieve groep](#)

- [Open sociogram – leerlingenlijst](#)
- [Open sociogram – kruistabel samen spelen](#)
- [Open sociogram – kruistabel samen werken](#)
- [Toelichting bij het Open sociogram](#)

- [Kijkwijzer positieve/negatieve groepen bewegingsonderwijs](#)

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Links

Interessante links waar u meer kunt vinden over onderwerpen die met de groepsdynamiek te maken hebben, zijn de volgende:

www.devreedzameschool.nl

Op deze site vindt u informatie over de methode 'De vreedzame school'. Methode is eigenlijk geen goed woord. 'De vreedzame school' zorgt voor een totaal positief klimaat in de school. Zeker als u dit combineert met de inzichten uit 'Grip op de groep', is deze aanpak effectief.

www.testjgedrag.nl

In het vijfde hoofdstuk van 'Bouwen aan je groep' wordt gekeken naar leerkrachtgedrag. Naar jezelf kijken is ook van groot belang in het onderwijs. Op deze site vindt u genormeerde testen die u een spiegel voor kunnen houden. Tevens vindt u er theoretische achtergronden bij verschillende testen.

www.responsiblethinking.com

Een voorbeeld van een totaalaanpak voor gedrag en waarden en normen is het Responsible Thinking Process (RTP). Deze aanpak is ontwikkeld door Ed Ford. Op deze (Engelstalige) site vindt u meer informatie over RTP. In paragraaf 4.3.4 'Responsible thinking process' van 'Bouwen aan je groep' leest u meer over RTP.

www.rotsenwater.nl

In 'Bouwen aan je groep' komt de rots- en watertraining aan bod. Op deze site vindt u meer informatie over de inhoud van de aanpak, hoe je een gecertificeerd trainer kunt worden, enzovoort. De onderwijsbegeleidingsdienst Noordwest biedt verschillende cursussen en trainingen aan op het gebied van gedrag. Ook kunnen zij helpen als een groep slecht loopt.

<https://www.renevanengeleneducatie.nl>

Via deze site kunt u cursussen en trainingen boeken die gegeven worden door René van Engelen, de auteur van 'Grip op de groep' en 'Bouwen aan je groep'. Ook kunt u de auteur benaderen voor groepsinterventies. Op de site vindt u onder andere de inhoud van de trainingen en de prijzen.

[Extra oefeningen](#) | [Leskaarten bewegingsonderwijs](#) | [Oefeningen Skateboardsyndicaat](#) | [Tools](#) | [Links](#)

Colofon

Auteur

René van Engelen, e-mail: r.engelen9@chello.nl

Auteurs Leskaarten Bewegingsonderwijs

André Deunhouwer

Koen van de Genugten

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2012

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.